

Posudek diplomové práce

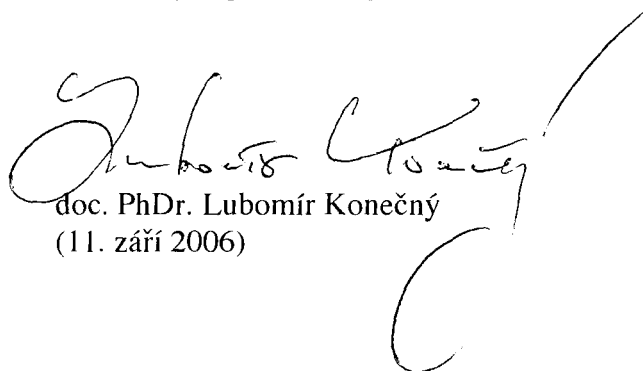
Jindřiška Pavlišová

Příspěvky k ikonografii knižních vazeb v období raného novověku

Téma této diplomové práce je značně exkluzivní: Práce věnované knižním vazbám a nejružnějším aspektům jejich problematiky totiž jsou nejen v Ústavu pro dějiny umění FFUK, ale v domácích dějinách umění vůbec velmi vzácné. Volba předmětu v tomto případě – alespoň pokud je mi známo – souvisí s diplomantčíným středoškolským studiem a tedy s dlouhodobým zájmem o tuto opomíjenou oblast dějin umění. Na nich je také založena její výtečná znalost historie knižní vazby, jejích technik, materiálů, jakož i příslušné odborné literatury. O tom svědčí kapitoly 1: Literatura o knižní vazbě (s. 8–14); 2: Knihtisk a ilustrace na konci 15. a v 16. století (s. 15–23); 3: Techniky a materiály knižní vazby (s. 24–34); 4: Historie, inspirační zdroje a vlivy působící na vazbu raně novověké knihy (s. 35–48). Pavlišová si zde vytvořila velmi dobré předpolí k jádru své diplomové práce, jímž je kapitola pátá, věnovaná ikonografii knižních vazeb. Samozřejmě, vezmeme-li do úvahy množství dochovaného, ale často velmi obtížně přístupného materiálu, práce si neklade za cíl ani předložit katalog všech raně novověkých knižních vazeb, které se nalézají v našich knihovnách, ani analyzovat všechny ikonografické motivy, které se na nich vyskytují. Diplomantka proto podnikla dvě sondy: Jedna se zabývá vazbami s vyobrazeními německých reformátorů (Martina Luthera, Philippa Melanchtona a některých dalších); druhá vazbami s medailony (zejména s motivem sv. Jiří).

Bylo by sice možné požadovat, aby tyto analýzy byly ještě důkladnější, ale je třeba ocenit především to, že Jindřiška Pavlišová se vydala téměř neprošlapanou cestou (vyjimku tvoří jen některé práce Anthonyho Hobsona a Bohumila Nusky). Na vybraném vzorku knižních vazeb se jí podařilo ukázat původ použitých motivů a díky tomu, že dobře rozumí technice a procesu vzniku novověkých knižních vazeb dokázala vysvětlit transformaci předlohy ve výsledný produkt. Navíc je třeba zdůraznit, že ikonografické partie předložené diplomové práce jsou nezbytným předpokladem k zabývání se ještě podstatnější otázkou, zda a jak má motivika vazby souvislost s korpusem knihy a jeho obsahem. Také zde se Pavlišová díky své obeznámenosti s praxí knihvazačských dílen vyhnula ukvapeným či jednostranným závěrům.

Z formálního hlediska bych rád zdůraznil, že tato práce je logicky a přehledně koncipovaná, velmi dobře napsaná, pečlivě redigovaná a obrazově výtečně a velmi kvalitně vybavená. Celek zkrátka svědčí o diplomantčíně velmi pečlivém a zodpovědném přístupu. Vzhledem k určité „marginálnosti“ pojednávaného tématu (tedy z hlediska „normativních“ dějin umění) tato práce sice neslibovala nějaké převratné výsledky, ale přesto je třeba konstatovat, že demonstruje neotřelý přístup ke zvolené problematice a prokázala jeho smysluplnost. Ze všech těchto důvodů doporučuji diplomovou práci Jindřišky Pavlišové k obhajobě.

doc. PhDr. Lubomír Konečný
(11. září 2006)